

ΕΣΤΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΕΤΟΣ ΙΑ' — ΑΡΙΘ. 533

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΟΛΟΜΒΑ, Διήγημα Προσπεύρου Μεριμέ. Μετάφρασις Ν. Γ. Π.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΓΡΑΦΙΑΣ ΠΑΡ' ΕΛΛΗΣΙ.

Η ΔΕΙΞΙΔΑΙΜΟΝΙΑ ΚΑΙ Η ΦΥΣΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ.

Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΑΥΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΑΣΤΕΡ.

Η ΥΠΟΛΗΨΙΣ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΚΑΛΩΤΕΧΝΙΑ

Ἀνασκαπτομένων τῶν θεμελίων οἰκίας τινὸς ἐν Ἑρμούπολει, Β. Δ. τῆς πλατείας Μωραϊτίνης, εὐρέθη τάφος ἀρχαῖος, περιέχων κτερίσματα τέσσαρα ὕλινα ἀγγεία σῶα καὶ πολλὰ θραύσματα τοιούτων, πρὸς δὲ χαλκὴν κάλλιπα τεθραυσμένην, ἐν ᾗ ἡ τέφρα κεκαυμένου νεκροῦ ταύτης ἐσώθησαν ἀμφότερα τὰ ὦτα, τὸ κλεῖθρον καὶ πολλὰ τεμάχια, κατατεθέντα πάντα ἐν τῷ Μουσείῳ τῶν ἀρχαιοτήτων τοῦ ἐν Ἑρμούπολει γυμνασίου. Κατὰ τὴν ὁμολογίαν τῶν κατοικούντων παρὰ τὴν θέσιν ἐκείνην, αἱ πλεῖστοι τῶν οἰκίων ἐκτίσθησαν ἐπὶ ἀρχαίων τάφων, ὅθεν δὲν εἶναι ἀπίθανος ἡ εἰκασία, ὅτι ἐκεῖ που πλησίον ἔκειτο τὸ νεκροταφεῖον τῆς Σύρου.

Κατὰ νεωτέραν ἐξ Ἑρμούπολεως ἀγγελίαν ἀνεκαλύφθη παρὰ τὴν αὐτὴν πλατείαν καὶ ἄλλος τάφος παραλλήλως τοῦ πρώτου. Ὁ ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων, ὡς γράφει ἡ Πατρις τῆς Σύρου, συνέλεξε τὰ ἐν αὐτῷ κτερίσματα συνιστάμενα εἰς 8 ὕλινα ἀγγεία σῶα διαφόρου μεγέθους καὶ σχήματος, 4 πῆλινα, δύο στεγγίδια, ὧν ἡ μὲν ἀκεραία, καὶ σειρήτιον ἐξ ὑφάσματος κυανοῦ χροματός αὐλακωτὸν (;), διέηκον καθ' ὅλην τὴν δεξιὰν πλευρὰν τοῦ τάφου. Ὁ τάφος ἦν λιθόκτιστος, στεγανὸς κεκλεισμένος· χάριν δὲ τῶν φιλαρχαίων προστίθουσιν ἡ αὐτὴ ἑρμηνεία, σημειοῦμεν ὅτι οἱ μέχρι τοῦδε ἀνακαλυφθέντες τρεῖς τάφοι ἐν Σύρῳ παριστώσιν ἰδιό τι, ὅπερ δὲν ἀνευρίσκεται ἐν τοῖς τῶν ἄλλων νήσοις. Ὁ τάφος δηλαδὴ, δι' ἢ προωρίσθη ὁ νεκρὸς, ἐμπεριέχει ἕνα νεκρὸν, τοῦ ὁποῦ τοῦ σῶμα λευμώμενον κατέχει ὅλον τὸν πυθμένα τοῦ τάφου, εὐδιάκριτον, τὰ δὲ κτερίσματα εὐρίσκονται κείμενα παρὰ τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς πόδας, καὶ τινα, τὰ πολυτιμότερα, πλησίον τῶν χειρῶν. Ἄλλ' ἂν ὠνθεν τοῦ λειψάνου τοῦ πρώτου νεκροῦ εὐρίσκονται πλεῖστα ἀνθρώπινα ὀστέα, ἀνήκοντα πολλὰκις εἰς τρεῖς ἢ τέσσαρας νεκρούς. Οὕτως ἀνεύρομεν εἰς τὸν μὲν δύο κρανία καὶ ὀλοκλήρους σκελετούς, εἰς δὲ τὸν τελευταῖον ἄπειρα ὀστέα ἐν τάξει θετιμένα καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν τοῦ τάφου πολλὰ ἀνωτέρων τῶν δύο μέτρων.

Εἰναι γνωστὸς ὁ πόλεμος, ἐν πολλοὶ ἐπ' ἐσχάτων μάχιστα ἤγειραν κατὰ τῆς διδασκαλίας τῶν κλασσικῶν γλωσσῶν καὶ ἰδίως τῆς ἐλληνικῆς, ἐν τοῖς Γυμνασίοις, ἄσκοπον καὶ ἄκαρπον θεωρούντες ταύτην. Τὰ ἐπιχειρήματα τούτων ἀνασκαφῆς εὐχλότως δὲ Γερμανὸς καθηγητὴς κ. Schwickert ἐν βραχείᾳ πραγματείᾳ «Περὶ τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς σπουδαίας, ὅπως τῆς διδασκαλίας τῆς ἐλληνικῆς πρὸς τὴν φιλολογίαν, ἐπιστημονικὴν καὶ ἠθικὴν ἀγωγὴν», ἀρίτως ἐκδοθείσῃ ἐν Τριερίδι (Trier). Κατὰ τὸν κ. Schwickert, οὐ μόνον ἡ ἐλληνικὴ γραμματολογία εἶναι τὸ πρότυπον τῆς λατινικῆς ἀμέσως, καὶ ἐμμέσως τῆς τῶν νεωτέρων Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπερέχει πασῶν ὑπὸ τὴν ἔσπιν τῆς μορφώσεως τοῦ νοῦ καὶ τῆς καλλισθησίας. Οὐδέποτε καὶ οὐδαμοῦ ἄλλοθι ἐξεληλυθὴ ἡ ἔννοια τοῦ καλοῦ σαφέστερον καὶ λαμπρότερον ἢ ἐν τοῖς ἐλληνικοῖς ἔργοις. Ἐκοῦσαι ἀκούσαι αἱ γραμματο-

λογίαι τῶν νεωτέρων ἐθνῶν φέρουσιν ἡμᾶς ἐν μέσῳ ἐθνικῶν ἀντιζηλιῶν, θρησκευτικῶν ἐρίδων ἢ πατριαστικῶν παθῶν ἐν ᾧ τούναντιον, ἐνώπιον τοῦ Δισχυλείου Προμηθέως ἢ τοῦ ἡρώισμου τοῦ Λεωνίδου, καὶ οἱ μάλιστα ἀντίθετοι τὸ φρόνημα καὶ τὰς γνώμας ἀδελφούνται, κοινὸν αἰσθανόμενοι τὸ αἶσθημα τοῦ θαυμασμοῦ. Πλὴν σπανίων ἐκαιρέσεων οἱ Ἕλληνες ποιηταὶ γεραίρουσι τὴν ἀρετὴν, οἱ δὲ ῥήτορες ἐμπνέουσιν εὐγενὴ καὶ ἄδολον πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπην ἐν δὲ τῇ φιλοσοφίᾳ πόσοι τῶν νεωτέρων εἰσὶν ἐπάμιλλοι τῷ Πλάτῳ καὶ τῷ Ἀριστοτέλει; Τέλος οἱ καταπολεμοῦντες τὴν διδασκαλίαν τῆς ἐλληνικῆς ὁσὸν νὰ ἀναλογισθῶσιν, ὅτι ἀνευ ταύτης εἶναι ἀδύνατος ἡ λελογισμένη γνώσις ὅλης σχεδὸν τῆς ἐπιστημονικῆς ὀνοματολογίας.

— Ἐδωρήσαντο εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς ἐταιρίας ὁ ἐν Σύρῳ κ. Α. Κ. Χούμης αἰχμηρὸν ὄπλον ἐκ μέλανος σίλικος τῆς λιθίνης ἐποχῆς, ἐκ τῶν καλουμένων ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἀστροπελεκίων, εὐρεθὲν ἐν Ἀμοργῇ καὶ νομισματικὸν σύμβολον τῆς ἐταιρίας τῶν Παρίων μερμάρων ὁ καθηγητὴς κ. Α. Ἀναγνωστάκης 17 μεγάλῃ ὀρειχάλκινα κομψία καὶ δύο μικρὰ τῆς στολῆς τοῦ τακτικῶν στρατοῦ ἐπὶ Καποδιστρίου ὁ ἐξ Ἀθηνῶν πρότυπον τῆς Ἀρχαίας κ. Πρασκευῆς Ἀυγερινὸς ἐν καρποφύλλῳ τοῦ παρελθόντος αἰῶνος καὶ ἐν ξύλινον κανάτιον χωρικῶν.

— Κατὰ τὴν εἰς τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τοῦ δήμου Ἀθηναίων ὑποβληθεῖσαν ἐκθεσιν τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς, εἰς τὰ ἐνταῦθα δημοτικὰ σχολεῖα φοιτῶσιν ἐν συνόλῳ 2595 μαθηταῖ, ὧν 1478 θῆλεις καὶ 1117 ἄρρενες. Εἰς τὸν ἀριθμὸν τούτων δὲν περιλαμβάνονται, ὡς εἰκόσ, οἱ φοιτῶντες εἰς τὸ προσωπὸν τῶν διδασκαλῶν Ἀθηνῶν πρότυπον καὶ εἰς τὰ ἰδιωτικὰ σχολεῖα τῆς κατωτάτης ἐκπαιδεύσεως.

— Ἐν τῷ Wochenschrift für Klas. Philologie, ἐγκρίτω φιλολογικῇ περιοδικῇ τοῦ Βερολίνου, ἐδημοσίευσεν ὁ δόκιμος ἀρχαιολόγος Kühler παρὸν βιβλιοκρίσιν περὶ τῶν Φιλολογικῶν Ὑποτυπώσεων τοῦ ἡμετέρου Δ. Θερεϊανού. Ἐπαινῶν ἰδίως τὴν περὶ Ἑλληνισμοῦ πραγματείαν εὐχεταί ἕνα ὑποτυπωθῆαι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὅσα ἔπραξεν ὁ Ἑλληνισμὸς ἀπὸ τοῦ ΙΕ' μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος. «Τὸ δοκίμιον τοῦ κ. Θερεϊανού εἶναι (λέγει) μεστὸν περιέργων καὶ διαφερουσῶν ἐπόψεων ὁ συγγραφεὺς ἀφ' ἑνὸς μὲν εἶναι δὼς ἀπληλαγμένους σωβινιστικῶς προκαλήσει, ἀφ' ἑτέρου δὲ διατρανοῖ μεγάλην πολυμάθειαν. ἦν δὲ οὐδὲποτε κατὰ κράτος πρὸς κορεσμὸν ματαίωφρονος ἐπιδείξεως.» Ὁ Γερμανὸς καθηγητὴς θαυμάζει οὐδὲν ἥσσον τὴν κριτικὴν δεινότητα τοῦ Οἰκονομίδου, περὶ οὗ λέγει, ὅτι ἂν δὲν διήγε μὴν ῥησιν, καὶ ἂν δὲν ἦτο ἀποκελισμένος ἀπὸ πάσης ἐπιστημονικῆς ἐπικοινωνίας, θὰ ἀπέκτα εὐκλεὲς ὄνομα ἐν τῇ φιλολογικῇ κόσμῳ. Ὁ κ. Kühler μετὰ πολλῶν ἐγκωμίων μνημονεύει τὰς εἰς διαφόρους ποιητὰς καὶ πεζογράφους διορθώσεις τοῦ Οἰκονομίδου, παρατηρεῖ δὲ ὅτι μόνῃ ἡ ἐρμηνεία τῆς μέχρι τοῦδε ἀνερμηνεύτου γλώσσης τοῦ Ἡσυχίου «ἀβαριστὰν» ἀρκεῖ νὰ καταδείξῃ τὴν ἀξίαν τοῦ σοφοῦ διδασκάλου. «Τὸ πόνημα τοῦ κ. Θερεϊανού (λέγει ἐν ἐπιλόγῃ ὁ Γερμανὸς ἐπικριτὴς) εἶναι προτὶν ἐμπροσθὺς εὐσεβείας, ἰσχυροῦ ἐνδιαφέροντος ὑπὲρ τῆς φιλολογικῆς ἐπιστήμης, ἐπὶ πᾶσι δ' εἶναι τεκμήριον θερμῆς φιλοπατρίας. Πολλοὶ τῆς βιβλίου ἀποταίνει δὲ συγγραφεὺς πρὸς τοὺς ὀλιγογρόντας τῶν ἰδίων καθήκοντων συμπατριωτῶν τοῦ πατριαντικῶς λόγου. Μετὰ συγκινήσεως διεξήλθομεν τὰς τελευταίας σελίδας τῶν φιλολογικῶν ὑποτυπώσεων — Ἡ Ἑλλάς δὲν ἀνταπεκρίθη πάντοτε καθ' ὅλα πρὸς τὰς προσδοκίας τῶν φίλων αὐτῆς· ἐνίοις τῶν περὶ τούτου λόγων δύναται τις νὰ εὕρῃ ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ κ. Θερεϊανού. Εἴθε δὲ οἱ λόγοι αὐτοὶ νὰ τύχωσιν ἀκροάσεως παρὰ τοῖς Ἕλλησι.»

— Ἐδημοσίευσεν ἐν Ἐδμβούργῳ ὑπὸ Phil. Schaff νέα ἐκδοσις τῆς Διδαχῆς τῶν ἀποστόλων μετὰ μεταφράσεως ἀγγλικῆς καὶ κριτικῶν σημειώσεων. Εἰς τὴν ἑκδοσιν ταύτην προσήρτηται καὶ βιογραφία τοῦ πρώτου ἐκδότου, τοῦ μητροπολίτου Νικομηδείας κ. Φιλοθέου Βρυενίου, μετ' εἰκόνας αὐτοῦ.